

Johann Festing

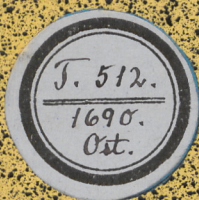
Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Johannes Festingius, Ad Pias Meditationes Super Gloriosissima Resurrectione Domini Nostri Jesu Christi Studiose instituendas, Secum Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos, eo quo par est, studio & affectu excitat & adhortatur [P.P. Sub Sigillo Rectoratus, ipso festo Paschatos Anno Domini MDCXC]

Rostochii: Weplingius, [1690]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734002343>

Druck Freier Zugang

T. 512.

1690. Osterm.

~~Ah-1256. 60.~~

off. 1690

PROGRAMMA
 QVO
 RECTOR
 UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS
 JOHANNES FE-
 STINGIUS,
 AD
 PIAS MEDITATIONES
 SUPER
 GLORIOSISSIMA
 RESURRECTIONE
 DOMINI NOSTRI
 JESU CHRISTI

Studiose instituendas,

Secum

*Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos,
 eo, quo par est, studio & affectu excitat
 & adhortatur.*

ROSTOCHII,

Typis JOHANNIS WEPPLINGII, Acad. Typogr.

M. 1256⁶⁰

Multiplex considerandi ratio videtur, ubi ab antiquitate ad nostra usque tempora celebratissimum illuxit, *festum Paschatis*, cuius causa eruditorum industria laborat & pietas non destituitur lætissimâ meditando materiâ. Notissima sanè inter eruditos res est, quantopere moverit Patrum animos ea quæ de tempore Paschatis celebrandi fuit controversia, dum alii in Asia eodem cum Judæis die *np. XIV. luna* colendum, alii in Ecclesia Romana in diem dominicum referendum censuerunt. *vid. Euseb. lib. 6. c. 21. & sequ. Cent. Magd. 2. c. 8. in init. it. cent. 2. c. 9. p. m. 159. seq. Francisc. Bernardinus Ferrar. lib. de antiquo eccles. Epist. genere, c. 2. Car. du Fresn gloss. & Hoffm. lexi. continuat. voc. Pascha. add. program. Reſtorale Rostoch. in fest. pasch. Ann. 1688.* Hoc intuitu si nostra accederet industria, qui licere putaremus ut actum ageretur, aut quâ modo ulla spe placitum crederemus officium quod inter doctos supervacuum, inter alios nullum ac inane facile existimabitur? Liceret æquidem considerare amplius hanc dissensionis antiquæ historiam, ubi judaizare Christiani ullo videri noluerunt ritu, unde speciem Sycretismi nulli tolerare velle antiquæ Ecclesiæ sententiam fuisse fat expeditum est. Nec minus poterat eleganti inde nobis doctrinâ innotescere, quomodo pro concordia rebus ipsis in indifferentibus contra ceteros disputaverint, ubi in sanctissimo demum Concilio hæc res agitata nec non superinde apud Hispanos, Francos, Anglos, Scotos, aliosque disputatum est. *vid. Covarruv. tom. 2. var. resolut. lib. 1. c. 17. de decimis. Cent. Magd. 7. cap. 9. ubi de Synodo Britann.* At magis, quid potestatis magistratui politico hic relictum sit, exemplum docet in auctoritate Constantini Magni, qua in Concilio Nicæno hæc res sopita est. Et licet fuerint acerrima dissidia accusataque invicem puritas & sincera religio, dum tanquam Dei causam tuituri adversus *πρωπεσσανδεντας* vel *quart. ad decimanos* (ut vocabantur) admodum duri, eos tanquam heterodoxos à communi pacis & factorum vinculo excludere voluisse visi sunt: Attamen postquam ad Cæsarem & Synodum delata causa, non damnati sunt qui

in re adiaphora durius egerant, sed citra censuram, cuius petendi
 facultas illis, quibus cum durius actum, data non est, concordia sola
 ratione habita id Imperatori placuit, ut qui pauci essent alios plu-
 res existentes imitarentur; quanquam iustissimum insuper in hac
 causa esse arbitratus sit, id maxime velle quod & accurata ratione
 appeti, & cum Judæorum perfidia nihil habere consortii vide-
 retur. *Socrat. lib. 5. cap. 22. Theodoret. lib. 1. cap. 10.* Adeo non nefas
 existimatum est succumbere in causa, quæ auctoritatem habuit in
 tantis Apostolorum Johannis, Philippi, nec non Polycarpi Mar-
 tyris exemplis, ubi constabat, hanc diversitatem fuisse Aposto-
 lorum temporibus, sed ne animadversam quidem, nedum re-
 prehensam ab aliquo. quâ ratione hinc de libertate Christiana
 commentantes Centuriatores Magd: *cent. 2. cap. 8. inpr.* nec au-
 tores Apostolos fuisse ceremoniarum notant, nec ad aliquas
 certas observationes ullas Ecclesias alligasse: nec diversitatem
 quidem externorum rituum, si uspiam esset, pro libertatis Chri-
 stianæ jure admodum curasse. add. *Socrat. histor. cap. 21.* Sed
 tanti res momenti videbatur ad unitatis consensionem sen-
 tentiam in lucem producere, nec quicquam amplius ad dif-
 fensionem aut controversiam relinquere: ad quem ferè modum
 Ecclesiis scripsit Constantinus M. ap. *Theodoretum lib. 1. c. 10.*
 Verum enim verò ad ulteriora nos provocat sancta pietas, &
 inter publica Paschalis festi gaudia exultare mens nostra me-
 ritò magno desiderat desiderio. Celebratum nobis fuit Pascha
συντάσιμον, ubi (quod ait Arnobius *commentar. in Psalm. David.*
 22.) seminavimus lacrymas patientis Domini; nunc Pascha
ἀναστάσιμον est, Pascha resurrectionis: hinc metamus gaudia re-
 surgentis. O quantopere descendens ad sepulcrum Servato-
 ris pia mens indigna meditatur mortis claustra, quibus corpus
 cogitat detentum ejus, qui, dum intravit mortis iter, opem sa-
 lutis dedit, nobisque rupit tristitia infernæ legis vincula. Facile
 eorum stultitiam magnopere atque ad stuporem usque cum Isi-
 doro Pelusiotæ *2. Epist. 212.* miratur pietas, qui quam ob cau-
 sam Christus ante tres dies resurrexerit, percunctantur, cum ta-
 men satis diu funeris exequias passus videatur vitæ autor, qui ha-
 buit parascevem, habuit sabbathum, usque ad solis occubitum

ac post sabbathum resurrexit, attacto quidem utroque die, me-
dio autem expleto atq; confecto. Potius in meditatione sepul-
turæ dominicæ subita hæc vota suboriri poterant sicut apud
Fortunatum leguntur *lib. 3.*

Tertia lux rediit, surge sepulte meus.

Non decet ut vili tumulo tua membra tegantur,

Non precium mundi vilia saxa premant.

Indignum est, cuius clauduntur cuncta pugillo:

Ut tegat inclusum rupe vetante lapis.

Lintea tolle precor, sudoria linque sepulcro,

Tu satis es nobis, & sine te nihil est.

Solve catenatas inferni carceris umbras,

Et reuoca fursum, quicquid ad imaruit.

Redde tuam faciem, videant ut secula lumen:

Redde diem, qui nos, te moriente, fugit.

Sed planè implèsti remeans pie victor ad orbem,

Tartara pressa iacent, nec sua iura tenent.

Inferus insaturabiliter cava guttura pandens,

Qui rapuit semper, fit tua præda Deus.

Eripis innumerum populum de carcere mortis:

Et sequitur liber quò suus autor abit.

Evomit absorptam trepidè fera bellua plebem,

Et de fauce lupi subtrahit agnus oves.

Hinc tumulum repetens post tartara, carne resumta,

Belliger ad cælos amplatropæa refers, &c.

Salve Redemptor sacratissime! qui in tribus diebus excitasti tem-
plum quod solum erat. Te promissi fidem sat bene & (si ci-
tius præstitum diceretur) magis expletem admiratione profe-
quimur. Latemur & exultemus in Domino. **SURREXIT**
CHRISTUS HODIE: VERE SURREXIT HODIE. Ecce
nobis (sicut verba sunt Eusebii Episcopi Gallicani *de Pascha bo-*
mil. 9.) inferorum dives spoliis tertia dies reddita est, excelsi-
tudo de profundis, lux de tenebris, vita de mortuis. Rideas licet
Judæe

Judæ atqve gentilis (ita gloriosissima resurrectio fari docet secundum Ambros. *in Symbol. Apostol. c. 14.*) quod in eo spem nostram locemus, quem crucifixum mortuumque profitemur; Nos tamen in iis vulneribus gloriamur, per quæ nos placere redemptori nostro, quem tu ignoras, intelligimus. *Verbum enim crucis ut ait Apostolus, pereuntibus quidem stultitia est, salvis autem futuris virtus Dei & sapientia est.* Ecce Pilati judicis facimus mentionem, à quo judicatus est qui est mundi iudex futurus. Nec est quod dignitatem fidei nostræ minuant pœnæ illius beati corporis, quas celer resurrectio consecuta destruxit. Neque enim hic fidei confessionisque nostræ finis est: nam quid sequatur accipito: *Tertia die resurrexit à mortuis: ascendit in celos, sedet ad dexteram patris: inde venturus est judicare vivos & mortuos.* Equidem huic, quam abs S. Ambrosio didicimus, meditationi perquam commodè accedit quod in verbis Eusebii Episcopi Gallicani *de pascha serm. 11.* æqve luculenter accepimus; Adeo postquam homo improbam dexteram vitæ arbori importunus ingesserat, extendendæ pro illo innocentes in cruce manus erant: dum per lignum pœna contracta, per lignum culpa redimenda erat. Sed prohibiti gustus malè blanda suavitate deceptus erat; expianda igitur delectationis esca, aceti & fellis injuria. Sed superbix culpa præceptum solverat & in ambitum divinitatis exarserat. Hic meritò subsistimus in verbis Episcopi quæ tanquam ex cre Salvatoris promanantia proponit, dum ipse in iis apud illum Salvator loquitur. Admiramur autem ineffabilem misericordiam ubi divinitas ipsa humiliavit se pro superbo, ubi tradidit se ipsa majestas pro crimine majestatis. Nunc resurrexit à mortuis cujus gloria (ut ferè loquitur S. Maximus Taurinensis homil. pasch: 2.) penetrat omnia, univèrsa continet, cœlum & terram tartarumq; complectitur. Quid stulti nunc despicient humilitatem per quam à Deo suscitatus ad vitam est qui per superbiam à diabolo persuasus fuerat? Egrege Augustinus *contra Judæos & Paganos lib. 4. cap. 13.* de Salvatoris morte: *Morte suâ uno verissimo sacrificio pro nobis oblato quicquid culpatum erat, unde nos principatus ac potestates ad lucenda supplicia jure detinebant, purgavit, abolevit, extinxit, & suâ resurrecti.*

rectione in novam vitam nos predestinatos vocavit, vocatos iustificavit, iustificatos glorificavit. O mors ubi est aculeus tuus: inferne ubi est victoria tua? SURREXIT CHRISTUS HODIE: VERE SURREXIT HODIE. Contremiscit Satanas qui sacras damnandus extendit manus in arborem vitæ, unde duplici (ut iterum ait Eusebius) beneficio hominem sanguis crucifixi & scelus crucifigentis absolvit, passioq; dominica dum illum damnat, hunc redimit. Contremiscit Satanas omnisq; inferni cohors meminisse horret, quâ hora *Salvator* inclinato capite emisit spiritum, corporeq; in cruce derelicto anima simul cum divinitate ad inferna spolianda descendit. ita *Euseb. Emisissus Gallicanus Episc. in homil. d. resurrect. in 8. cap. ad Rom. serm. 13.* Per virginem natus ex Spiritu Sancto (ita in verbis Hilarii *lib. 4. de Trinitate* meditatur) adversantes nobis inimicosque virtutis ligno passionis affigens, mortem in inferno peremit: sed spei nostræ fidem resurrectione confirmavit, corruptionem carnis humanæ gloria corporis sui sustulit. Meritò hinc Chrysostomus *Hoc stupendum, inquit, est quod trophaum hoc cum carne fixit, ita ut ea ipsa caro, quæ millies à peccato dejecta suppressaq; fuerat, tam illustrem adversus peccatum victoriam tulerit.* O cantemus igitur laudes Redemptori nostro, & glorificemus nomen ejus qui supra omnia exaltatus nostræ salutis spes & fiducia est. Exultemus & lætemur in hoc die quem fecit Dominus.

Chorus nova Hierusalem,

Novum meli dulcedinem,

Promat colens cum sobriis,

Paschale festum gaudiis,

Quo Christus invictus leo,

Dracone surgens obruto,

Dum viva voce personat,

Amorte sanctos excitat.

Quam devorarat improbus

Prædam refudit tartarus,

Captivitate libera

Jesum sequuntur agmina.

Trium-

*Triumphat ille splendide,
 Et dignus amplitudine,
 Soli poliſq; patriam,
 Unam fecit rempublicam.
 Ipsum canendo ſupplices,
 Regem precemur milites,
 Ut in ſuo clariffimo
 Nos ordinet palatio.*

Ita ex hymno Fulberti Epifcopi Carnotenſis edocti ſumus. Ecce mortem uſq; ad infernum perſecutus eſt Salvator noſter, glorioſuſq; proſtravit captivandam in regno ſuo & magnificentius in ſuis triumphandam; quod ait Euſebius Emiſſenus *de Paſcha homil. 9.* Sed hic hic Victor ac Triumphator verè glorioſiſſimus **HODIE SURREXIT: VERE SURREXIT HODIE.** ò

Salve feſta dies, toto venerabilis ævo!

Meritò cum *Sedulio* lati meditamur: Si per mortem Chriſti ſalvati ſumus Deo, quanto magis in ejus vita glorificabimur, ſi eam fuerimus imitati? Qui ſi, ut reconciliaret nos ſibi Deus, filium morti tradidit: quanto magis reconciliatos ſalvos faciet in vita ipſius, cum reſurrexit à mortuis? *in c. 5. ad Rom.* Hodie reſurrectio **DOMINI** facta eſt, & ſanctiſſima ejus in paſchali gaudio celebratur memoria. Hæc ſecundum Maximū Taurinènſe *homil. 2. de Feſto paſchæ*, ſive mavis ſecundum Ambroſ. *in Pſalm. 117.* (pleræque enim Maximii homiliæ tribuuntur Ambroſio, quamvis ſecundum Bellarminum de ſcriptorib. Eccleſiaſt. non magnus ſit error, cum ulterque auctor ſit doctus, antiquus, & ſanctus) defunctis eſt vita, peccatoribus venia, ſanctis eſt gloria. Illuxit feſtum, in quo (ſicut Conſtantinus M. ſcripſit ad Eccleſias ap. Theodoretum *lib. 1. cap. 10.*) ſpem immortalitatis accepimus. Non triſtior quàm in morte hominis cogitatio niſi reſurrectionis fiducia triſtitiam mitiget & pià in lætitiã recreet animam. unde Apoſtolus: *Si in vita hæc ſpem in Chriſto tantùm fixam habemus*, inquit, *maximè miſerabiles omnium hominum ſumus.* 1. *ad Cor. 15. v. 19.* Adeò (quod ait Chryſoſtomus *expoſit. in Matth. homil. 42.*) in omni re, aut actu, ſive corporali, ſive ſpiritali, agendi virtus ſpes eſt præmii futuri

turi. *Qui enim arat (pergit) arat ut metat: qui pugnat, pugnat ut vincat. nam cum sit ita difficile in hoc mundo servare iustitiæ sanctitatem, quis contentus esset, adversus se ipsum quotidie luctamina exercere, nisi ad spem respiceret resurrectionis? Hactenus Chrysostomus. Malè habuit ethnicos cum viderunt bonos plerumque miseros, malos beatos esse. Unde variis & lubricis casibus soluta legibus fortuna dominari videbatur (vid. M. Minucii Felicis Octav. ex edit. Onzely. p. 42.) de quâ Plin. lib. 2. omnium vocibus fortuna sola, inquit, laudatur, sola arguitur & cum convictis colitur. At verò alia nobis spes superest in futura resurrectione: cujus ergò elegantia verba sunt Chrysostomi in homil. de resurrectione ex vers. latin. quibus gratiam extollit contra cæcitatem impiorum & gentilium eorumve qui malorum impatientia feruntur & divinam providentiam accusant. hic ita: *At qui de resurrectione bene senserit, ait, & qui sapienter disputare noverit, facile quicquid id est blasphemia diluet, & illis tam stomachabundè disputantibus, dicit: Compescite linguam vestram, & adversus Deum, qui nos fecit, eam ne exacerbitis. Non enim res nostra in hac solùm vita durant, sed festinamus ad vitam aliàm multò longiorem, imò finem minimè habentem. Et ibi omnino pauper iste, qui iustè vivit, laborum suorum mercedem accepturus est: intemperans autem & maleficus, malicia sua, illicitèq; voluptatis daturus est penam. Proinde, non à presentibus solum de divina providentia sententiam feramus, sed & à futuris. Presentia certamen quoddam sunt, & labores, & studium: futura verò, præmia, coronæ, & præbia. Equidem arrhabo nostræ salutis & solatiorum certissimum argumentum est Salvatoris resurrectio: quò referendum illud Apostoli, quod ex parte suprâ allegatum est: *Si in vitâ hac spem in Christo tantùm fixam habemus, maximè miserabiles omnium hominum sumus: Nunc autem Christus surrexit ex mortuis, primitiæ eorum qui dormierant, fuit. postquam enim per hominem mors, etiam per hominem resurrectio mortuorum. Dicitur Hugoni Eteriano resurrectio Christi chirographum universalis omnium resurrectionis. Nec minùs ea spes firmaturex eo quod Apostolus Coloss. 1. 18. scripsit: *Ipse est caput corporis Ecclesiæ, qui est principium, primogenitus ex mortuis: & sic in omnibus ipse primas tenens. Si igitur Chri-****

Christus cap ut Ecclesiæ & primitiæ dormientium resurrexit. Ergo & cetera ejusdem corporis membra resurgent, & quem admodum bene Chytraeus in argumentis de resurrectione mortuorum p. 1300.] reliqui manipuli frugum in agro Dei satarum, in horrea cœlestis vitæ inferentur. Hanc in rem memoranda quoq; est sententia S. Maximi qui homil. 3. de festo Paschæ ita: Est in illo Christi homine uniuscujusq; nostrum carnis & sanguinis portio: ubi ergo portio mea regnat, regnare me credo: ubi dominatur sanguis meus, me sentio dominari: ubi glorificatur caro mea, me gloriosum esse cognosco. quamvis enim peccator, de hac tamen communionem gratia non diffidat: quia etsi peccata nos prohibent, substantia nos requirit: etsi delicta propria nos excludunt, natura communio non repellit: nam propter bonitatem divinitatis, peculiarem nobis Salvator debet affectum, scilicet quia sicut Deus noster in ipso est, ita & sanguis noster in illo est. misericordiam igitur mihi debet prestare divinitas: necessitudinem exhibere debet affinitas. Amabo, quis angetur animo quod mortali corpore cinctus sit? habet enim spiritum Dei (quod ait Theophylactus) qui excitavit Christum ex mortuis. æque autem ac illum excitavit, sic & nos omnes refuscitabit, imò vivificabit.

*Quæ rogo sufficient nobis solatia, vel quæ
 Sanabit fessos jam requies animos,
 Si nec tanta potest agris medicina mederi,
 Quæ vitas obita morte redire docet?
 Maror abi, discede pavor, fuge culpa, ruit mors,
 Vita resurrexit, Christus in astra vocat.
 Morte mea functus, mihi mortuus, & mihi victor,
 Ut mors peccati sit mihi vita Dei.*

ita Paulinus de obitu Celsi pueri ad Pneumatium & Fidelem parentes *carm. 15.* Quid expavescis mortem caro nostra, aut quid ingemiscis hujus corruptioni tristis anima? Requiesce in hac spe caro misera: (sic verò Bernhardus loquitur *de clamar. de bonis deserendis*) qui propter animam venit, pro te quoque venturus est: qui reformavit illam, tui quoque non obliviscetur

B

scetur in finem: Anima autem meritò cogitat, sicut legitur
apud Prudentium contra Marcionem.

*Nosco meum in Christo corpus consurgere, quid me
Desperare jubes? veniam, quibus ille revenit
Calcata de morte viis? quod credimus, hoc est,
Et totus veniam, nec enim minor, aut alius, quam
Nunc sum, restituar: vultus, vigor, & color idem,
Qui modò vivit, erit, nec me vel dente, vel ungue
Fraudatum revomet patefacti fossa sepulcri.
Qui jubet ut redeam, non reddet debile quicquam,
Nam si debilitas redit, instauratio non est,
Quod casus rapuit, quod morbus, quod dolor hausit,
Quod truncavit edax senium populante veterno:
Omne revertenti reparata in membra redibit.
Debet enim mors victa fidem, ne fraude sepulcri
Reddat curtum aliquid, quamvis jam curta vorarit
Corpora, debilitas tamen & violentia morbi
Virtus mortis erat, reddat quod particulatim
Sorbuerat, quocumq; modo, ne mortuus omnis
Non redeat, si quid pleno de corpore desit.*

*Pellite corde metum mea membra, & credite vos me
Cum Christo reditura Deo. nam vos gerit ille,
Et secum revocat, morbos ridete minaces,
Inflictos casus contemnite, tetra sepulcra*

Despuite: exurgens quò Christus provocat, ite.

Qua non lætitia exultabit ac triumphabit anima nostra, postquam de futura resurrectione ac unione corporis per dominicam resurrectionem certa est, ubi sanctorum corpora sine omni vitio fulgida sicut sol resurgent præcis omnibus deformitatibus, ubi non solum vita nobis dabitur in illa resurrectionis immutatione sed & gloria. Attollamus ad eum corda atque faciem qui resurrexit gloriosus à mortuis & seder ad dexteram Patris. Simili prorsus modo extollentur boni supra cælos

los futuri cum Christo, sicut ipse dicit Job. 17. *Pater, volo ut ubi ego fuero, & bi mecum sint & videant gloriam meam*
Quantum eheu humanæ imbecillitatis argumentum est, non memorari resurrectionis promissum sed mortis scrutari iudicium! Quare fides humilis & ignara quærit quod habet? quamobrem obliviscitur quod docetur? Hodie certè cum festina est ad obsequium pia fides non amplius imperfecta esse poterit ad credendum. Non anxia esse debet de Dominicæ carnis injuria, sed certa esse de resurrectionis gloria. Sic tangere licet Salvatorem, quia jam ascendit ad patrem, hoc est, quem admodum Ambrosius *serm. in fer. 5. post dominic. resurrection.* (quem in hac meditatione sequimur) inquit, quia apud fidem nostram necdum detinetur in sepulcro, nec quantum in nobis est adhuc humilibus immoratur, adhuc inhæret terrenis, qui fide nostra elevandus ad cælum erat. *Quid me festinas contingere ut Dei filium*, secundum S. Ambrosii interpretationem Christus ait, *quem redeuntem ad patrem mentis devotione non sequeris?* Unde nos ipsi meliora docti per sanctam merito & sinceram fidem exequimur quod dicitur: *Quisquis igitur, vult contingere dominum Salvatorem, prius illum debet fide sua ad dexteram divinitatis imponere & credulitate cordis collocare in cælestibus potius quam inter defunctos inquirere.* Hac ratione fideles læti in adversis dum resurrectionem gloriosam Domini contemplantur & contingunt eum, magnâ freti Salvatoris gratia, & æternæ ac certissimæ per ipsum qui resurrexit, vivit & triumphat, salutis fiducia, *quid in exiguis laboribus, inquit, promissa erascamur æterna? annon umbra, atq; somnium sunt presentia, si cum futuro conferantur? quanquam hæc quoq; infra veritatem comparatio est: qui enim potest finitum ævum cum infinito componi? quo pacto eum sempiternis mundus, qui mox finiendus sit committatur?* ita apud Theodorum Studitam *serm. 28.* Ad eò in conclusione Psalmi 21. similiter Cassiodorus scripsisse legitur: *Iste Psalmus est, quem nobis paschali munere sollemniter decantat Ecclesia, ut salutariter instruamur, in humanis rebus etiam beatos temporali ter ex aliquâ parte à Domino derelinqui, cum tamen eos ad bonâ æterna tuitionis suæ virtute perducatur.* O lætissima igitur hæc
Bz
nostra

nostra tempora! O venerabile festum Paschatos, in quo tanta nobis gaudia, omnimoda malorum solatia, ineffabilisque spei momenta in resurrectione Salvatoris confirmata sunt! Hic est dies quem fecit Dominus. *Bonus planè dies est* (quod ait S. Maximus *homil. 3 d. festo pascha*) qui lucem intulit universis; verum non hujus seculi lucem, sed resurrectionis aeternae: lux enim ista non caliginem noctis detulit, sed mortis tenebras amputavit. Bonus, inquam, dies; Et melior hic, quàm ille, in quo primum mundus enituit: ille enim hominibus ad laborem creatus est, hic factus est ad quietem: ille mortem meruit, hic formidinem mortis evasit: ille bonis malisque communis est, hic proprius est justorum: illius diei lux tenebris sepelitur, hujus diei splendor etiàm sepulturas illuminat: ad postremum illius diei lucem mortui non vident, hujus diei lumen etiam defunctis emicuit. Laetemur ergo (sicut amplius exhortatur S. ille Episcopus *dicto loco*) in hac die quæ & vivos circumfulget & mortuos vivificat & venturos illuminat. Hodie orta lux est splendidissima, Lux Christi orta est, quæ (ut iridem Maximus *homil. pasch. 2 sive Ambrosii in Psal. 117*) non parietibus obstruitur, non elementis dividitur, non tenebris obscuratur. *Lux, inquit uterlibet, Christi orta est, dies sine nocte, dies sine fine, ubiq; splendet, ubiq; radiaz, ubiq; non deficit.* Ipse nunc sol oriens JESUS CHRISTUS auctor luminis resurrexit, qui attribuit vivendi principium, lucis exordium. Hic ipse *Ego sum, inquit, dies, qui per me ambulat, non offendit. Job. 17.* Quis tantæ gloriæ memoriam non summis in gaudiis repetiturus est? Quis non venerabitur hoc festum Paschatos quo resurrectionis dominicæ triumphum cantat Ecclesia? O iterum.

Salve festa dies, toto venerabilis ævo.

Equidem Hugo Grotius venerabile festum Paschatos *καὶ ἕξου* festum appellat in N. T. ad Matth. c. 17. Nec immeritò tanti fecit vir magnus festum in quo laudibus ornando tantopere laboravit omnis semper Christianorum pietas. Sic *Magnus dies μετὰ τὴν ἡμέραν* dicitur festum Paschatos, quemadmodum

dum Patres in Concil. Ancyr. can. 6. appellant, & aliunde plu-
 ribus in locis nomine hoc insignitum probat Carol. du Fresn.
 glossar. voc. *dies magnus*. Nec minus diem resurrectioni
 consecratam dominicæ reginam & principem omnium dierum
 laudavit Ignatius in epistola ad Magnesianos. quo eodem enco-
 mio ornat Gregorius Nazianzenus orat. funebr. in Patrem 19. dum
 βασιλισσῶν τῶν ἡμερῶν ἡμερῶν vocat. Quare amplius Nazian-
 zenus orat. 42. in pascha 2. (sicut legitur in versione latina Leon-
 clavii) *Hæc nobis, inquit, festivitatum festivitas & celebrata-
 tum celebritas (εὐφρανῶν ἡμῶν εὐφρῆ καὶ πανήγυρις πανηγύριον)*
tanto ceteris omnibus non solum humanis & humi defixis, sed
illis etiam, qua ipsius Christi sunt, ac propter ipsum celebrantur,
antecellens, quantum sol stellis antecellit, Dicitur solenni-
tas solennitatum apud Gregorium M. homil. 22. quam
in rem quomodo festum semper Christianis præcipuum ha-
bitum sit, ex Procopio lib. 1. de bello Persico c. 18. & Eustathio in vi-
sâ. S. Eutychii P. & P. plura in Carol. du Fresne glossar. voc. Pa-
scha. Quid autem non dicam de tantis elogiis quibus in libris
Jurisprudentiæ nostræ insigniuntur dies Paschales? Diem
Paschæ, dicit Valentinianus Senior l. 3. Cod. Theodos. d. indul-
gent. crim. se intimo corde celebrare. Idem l. 4. eod. Pascha cele-
britatem vocat Valentinianus Jun. l. 6. ibid. Paschalis lætitiæ diem;
idem l. 8. religionem anniversariæ observationis; Et 8. (quæ in Cod.
Justin. est l. 3. de Episcop. audient.) gaudia & lætitiæ communem ce-
lebrat, mox dies sanctos vocat. Ceterum admirandam planè &
propè continuam, primis illis temporibus à Paschate ad Pente-
costem usq; solennitatem fuisse compertum profiteamur cum
Alba spinæ observ. lib. 1. c. 15. quæ ratione præter illud quod ibi-
dem ex Tertulliano allegatur, ex hujus libello de baptim. cap. 19.
in fin. Pentecoste animadvertitur ordinandis lavacris latissimum
spatium fuisse, quo & Domini resurrectio inter discipulos fre-
quentata est, & gratia Spiritus Sancti dedicata, & spes adven-
tus Domini subostensa, quod tunc in cælos recuperato eo,
angeli ad Apostolos dixerunt sic venturum quemadmodum
& in cælos conscendit, utiq; in Pentecoste. Et amplius idem
Tertullianus de Jejun. advers. Phrygic. c. 14. Si omnem, inquit,

*in totum devotionem temporum & dierum & mensium & annorum er-
 sit Apostolus, cur Pascha celebramus annuo circulo in mense primo?
 cur quinquaginta exinde diebus in omni exultatione decurrimus?
 In eo omnem operam actionemq; fidelium versatam fuisse Al-
 baspinæus innuit *di. l. c.* ut summâ cum animi voluptate, Chri-
 sti Domini laudes ac præconia fundendis concinendisqve hy-
 mnis ac canticis in cœlum efferrentur. Tanta semper in me-
 moria gloriosæ Resurrectionis Dominicæ fuerunt Christianorū
 gaudia, unde magnum quodcunq; festum Pascha in quibus-
 dam provinciis vocatum fuisse ex observatione Durandi *lib. 7.
 c. 1. n. 25.* ac aliunde notat Carol. du Fresne gloss. *voc. Pascha.* Quin-
 imò non nescitur, quomodo in memoriam Resurrectionis Do-
 minicæ & gratiarum actionem ipsa dies, quâ resurrexit Domi-
 nus, non anniversario revoluto tantum mensium orbe, sed cir-
 juslibet hebdomadis eadem primâ recurrente die, celebranda
 sit. *vid. Baron. in annal. ad An. Chr. 34. n. 52.* Unde in ejus etiam
 Resurrectionis fidem & memoriam stantes neque de geniculis
 eo die adorare Christiani solebant *Tertull. de coronâ milit. cap. 3.
 & an. 20. seu ult. Concil. Nica.* *Quam in rem notanda est S. I-
 gnatii Martyris (ut ipsi tribuitur) Quæstio & responsio ad ortho-
 doxos 15. ibi ex vers. latina: si genuum inclinatio, quærit, in pre-
 cationibus, magis precatores Deo commendat quam si stantes orent;
 magisq; ea res divinam promovet commiserationem: qua propter die-
 bus Dominicis & à Pascha seriis ad Pentecostem usq; precantes genua
 non flectunt!* Et respondet: *Quia utriusq; nos oportuit jugem obti-
 nere memoriam, & ipsius per peccata nostra lapsus nostri &
 gratiæ Christi nostri, per quam à lapsu resurreximus: eapropter
 genuum per sex dies inclinatio, symbolum & nota est lapsus
 per peccata nostri. Quod verò die Dominico genua non in-
 flectimus, signum est & designatio Resurrectionis, per quam gra-
 tiâ Christi, & à peccatis, & à mortificatione in eis morte liberati su-
 mus. O sancta igitur gaudia Paschalis Festi!**

Salve festa dies toto venerabilis ævo.

Imò dum his hyems abiit temporibus, dum terra vernat flori-
 bus, meritò meditamur, quomodo, cum resloruit Christi ca-
 ro, omnia floribus vestiantur.

Eccc

*Ecce renascentis testatur gratia mundi,
Omnia cum Domino dona redisse suo.
Namq; triumphanti post tristia tartara Christo,
Uadig, fronde nemus, gramina flore fauent.
Legibus inferni oppressis, super astra meantem
Laudant risæ Deum lux, polus, arua, fretum.
Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia regnat,
Dantiq; creatori cuncta creata precem.*

Ego verò quid aliud monebo in his gaudiis Paschalis festi celebratissimis, Cives Academiae carissimi! quam ut secundum Nazianzenum huic tempori fructificemus ac donum festivum offeramus vel parvum vel magnum, modò spirituale Deoq; gratum, unusquisq; pro virium suarum ratione. Dignum munus (sic meritò cum Nazianzeno pergimus) offerre vix ipsi quoq; angeli possint, illi inquam primi intellectuales & puri supernæque gloriæ spectatores, ac testes: Si tamen his quoque omnibus numeris absoluta Dei laudatio concedenda est. nos autem sermonem (piam meditationem) quo nec præclarius quicquam habemus nec præstantius, conferamus, præsertim Verbum laudantes ob beneficium, quod ab eo ad naturam sermone & ratione utentem profectum est. ita Nazianzenus *in vers. latin. Leonclavij*. Optima sanè meditatio Paschalis est, quam ap. S. Theophilum Alexandr. Episcop. in epistolâ paschali II. contra Origenistas legimus. Hujus viri pietatem imitabimur, Cives optimi. Cujus verba ut altius menti inhæreant, nobis omnibus animitus precor qui ad Angelorum metropolim nunc propter Resurrectionis Salvatoris gloriam læti prospicimus. *Festinemus superne letitiæ festa celebrare & jungere nos Angelorum choris, ubi coronæ & præmia & certa victoria est & desiderata triumphantibus palma proponitur. Nec differamus tumentibus carnis fluctibus liberati, inter diversa voluptatum hinc inde naufragia, clavum tenere virtutum, & post grandia maris periurta tutissimè caelorum intrare portum. Quamobrem & eos, quos cassâ vitæ hujus cura sollicitat, &*
instar

*instar frementium gurgitum perturbationum profunda circum-
sonant, quasi de somno gravi excitantes ad sapientia provo-
cemus lucra, ostendamusque eis veras divinorum sensuum
divitias & inspirata sancta celebritatis gaudia: eoque omnis
impresentiarium assumatur labor, ut & eos qui paululum ne-
gligentes sunt & nosmet ipsos aeterna gloria preparemus.*

P. P. Sub Sigillo Rectoratus, ipso festo Paschatos
ANNO DOMINI MDCXC.

Ecce renascentis testatur gratia mundi,
Omnia cum Domino dona redisse suo.
Namq; triumphanti post tristia tartara Ch
Undiq; fronde nemus, gramina flore fa
Legibus inferni oppressis, super astra mea
Laudant ride Deum lux, polus, arua, s
Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia
Dantq; creatori cuncta creata precem.
Ego vero quid aliud monebo in his gaud
bratissimis, Cives Academiae carissimi!
Nazianzenum huic tempori fructificemus
offeramus vel parvum vel magnum, m
gratum, unusquisque pro virium suarum
munus (sic merito cum Nazianzeno pergir
quoq; angeli possint, illi inquam primi
ri supernaeque gloriae spectatores, ac
his quoque omnibus numeris absoluta
denda est. nos autem sermonem (pian
nec praeclearius quicquam habemus nec p
mus, praesertim Verbum laudantes ob be
eo ad naturam sermone & ratione utentem
Nazianzenus in vers. latin. Leonclavij. Optim
schalis est, quam ap. S. Theophilum Alexand
paschali II. contra Origenistas legimus. Hui
tabimur, Cives optimi. Cujus verba ut alti
nobis omnibus animitus precor qui ad An
lim nunc propter Resurrectionis Salvatoris
cimus. Festinemus superne letitia festa cele
Angelorum choris, ubi corone & premia &
& desiderata triumphantibus palma propon
mus tumentibus carnis fluctibus liberati,
ptatum hinc inde naufragia, cladum u
post grandia maris pericula tutissimū coelorum
Quamobrem & eos, quos cassa vita buju

sti cele-
undum
estivum
e Deoq;
dignum
vix ipsi
& pu-
tamen
conce-
m) quo
onfera-
vod ab
est. ita
tio Pa-
pistolā
m imi-
ereant,
tropo-
prospi-
ere nos
ria est
differa-
volu-
m, &
ortum.
at, &
instar

